

Jesaja 7

- 1 Het gebeurde in de dagen van Achaz, de zoon van Jotham, de zoon van Uzzia, de koning van Juda, dat Rezin, de koning van Syrië, met Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, optrok naar Jeruzalem om er oorlog tegen te voeren, maar hij was niet in staat er de overwinning op te behalen.
- 2 Toen het huis van David verteld werd: Syrië is neergestreken op Efraïm, beefde zijn hart en het hart van zijn volk, zoals de bomen in het woud beven voor de wind.
- 3 En de HEERE zei tegen Jesaja: Ga nu op weg, Achaz tegemoet, u en uw zoon Sjear-Jasjub, naar het einde van de waterloop van de boventijver, bij de weg naar het Blekersveld.
- 4 Zeg dan tegen hem: Beheers uzelf, blijf rustig, wees niet bevreesd, laat uw hart niet week worden voor die twee rokende stukken brandhout, voor de brandende toorn van Rezin en Syrië, en van de zoon van Remalia.
- 5 Syrië heeft immers kwaad tegen u beraamd, samen met Efraïm en de zoon van Remalia, door te zeggen:
- 6 Laten wij oprukken tegen Juda, het in angst laten verkeren, het onder ons verdelen en de zoon van Tabeal er als koning over aanstellen in het midden van haar.
- 7 Zo zegt de Heere HEERE: Dat zal niet bestaan en dat zal niet gebeuren!
- 8 Want het hoofd van Syrië is Damascus, en het hoofd van Damascus is Rezin. En binnen vijftig jaar zal Efraïm verpletterd worden en niet meer als volk bestaan.
- 9 Ondertussen zal Samaria het hoofd van Efraïm zijn en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria. Indien u niet gelooft, voorwaar, u zult geen stand houden.
- 10 Opnieuw sprak de HEERE tegen Achaz:
- 11 Vraag voor uzelf een teken van de HEERE, uw God, vraag het beneden in de diepte of boven in de hoogte.
- 12 Maar Achaz zei: Ik zal het niet vragen en de HEERE niet op de proef stellen.
- 13 Toen zei hij: Luister toch, huis van David, is het u niet genoeg mensen te vermoeien, dat u ook mijn God vermoeit?
- 14 Daarom zal de Heere Zelf u een teken geven: Zie, de maagd zal zwanger worden. Zij zal een Zoon baren en Hem de naam Immanuel geven.
- 15 Boter en honing zal Hij eten, totdat Hij in staat is het kwade te verwerpen en het goede te kiezen.
- 16 Voorzeker, voordat de jongen in staat is het kwade te verwerpen en het goede te kiezen, zal het land verlaten zijn, namelijk het land van de twee koningen voor wie u in angst verkeert.
- 17 De HEERE zal over u, over uw volk en over het huis van uw vader dagen doen komen zoals er niet gekomen zijn vanaf de dag dat Efraïm zich van Juda afscheidde, namelijk de heerschappij van de koning van Assyrië!
- 18 Op die dag zal het gebeuren dat de HEERE de vliegen naar Zich toe zal fluiten die zich aan het einde van de rivieren van Egypte bevinden, en de bijen die in het land van Assyrië zijn.
- 19 Ze zullen komen en allemaal neerstrijken in de dalen tussen de steile rotswanden, in de kloven van de rotsen, op alle doornstruiken en op alle drinkplaatsen.
- 20 Op die dag zal de Heere met een scheermes, ingehuurd aan de overzijde van de rivier de Eufraat, namelijk de koning van Assyrië, het hoofd- en het schaamhaar afscheren; en het zal ook de baard wegnemen.
- 21 Op die dag zal het gebeuren dat een man een jonge koe van de runderen en twee schapen zal houden.
- 22 En het zal gebeuren dat hij van de veelheid aan melk die zij geven, boter zal eten; ja, boter en honing zal ieder eten die in het midden van het land is overgebleven.
- 23 Ook zal het op die dag gebeuren dat elke plaats die daar was met duizend wijnstokken, ter waarde van duizend zilverstukken, zal dienen voor dorens en distels.

24 Alleen met pijl en boog zal men daar kunnen komen, want heel het land zal vol dorens en distels zijn.

25 Ook al de wijnbergen, die met de schoffel geschoffeld worden, daar zal geen mens komen, uit vrees voor dorens en distels. Het zal echter alleen nog kunnen dienen om runderen in te drijven of om het door kleinvee te laten vertrappen.

Koning Achaz deed niet wat juist was in de ogen van de HEERE

Jesaja werd tot profeet geroepen in het sterfjaar van koning Uzzia. Deze koning werd opgevolgd door zijn zoon Jotham. Jotham deed het goed in de ogen van de HEERE. Alleen liet hij de afgodendienst – die hier en daar manifest was – ongemoeid. Jotham regeerde 16 jaar. Hij werd opgevolgd door zijn twintigjarige zoon Achaz. Het is niet goed te begrijpen dat onder Achaz een trendbreuk zichtbaar wordt. Hij brak met de beste geloofstraditie van het huis van David. Het ziet er zelfs naar uit dat hij met God brak. Hij ging in het dal Hinnom zelfs een zoon offeren. Wie de details wil leren kennen kan de geschiedenis van Achaz nalezen in het boek 2 Koningen 16 en 2 Kronieken 28. Daarin worden we meteen geconfronteerd met onaangename wending in het begin van zijn koningschap. 2 Koningen 16:2-4 *Achaz was twintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem; hij deed niet wat juist was in de ogen van de HEERE, zijn God, zoals zijn vader David, maar hij ging in de weg van de koningen van Israël; ja, zelfs deed hij zijn zoon door het vuur gaan, overeenkomstig de gruweldaden van de heidenvolken die de HEERE van voor de ogen van de Israëlieten verdreven had. Hij bracht slachtoffers en reukoffers op de offerhoogten en op de heuvels, en onder elke bladrijke boom.* Koning Achaz wendde zich tot de afgoden en deed wat de HEERE ongemeen hard raakte: hij bracht een kinderoffer. Volgens de lezing van 2 Kronieken 28 ging het zelfs om meer dan één zoon.

Koning Achaz

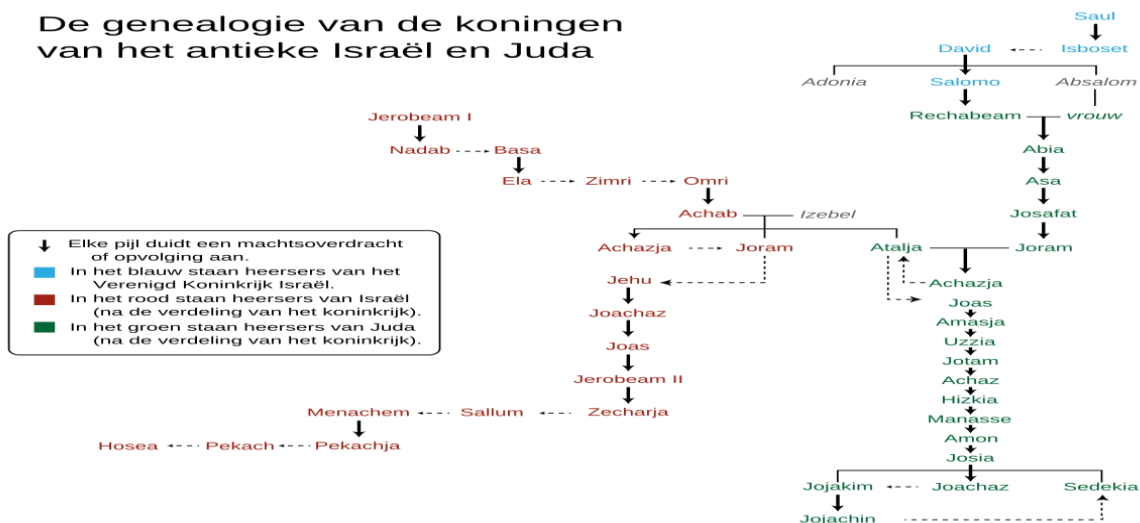

Koning Achaz was een telg uit de David-dynastie.

God had aan David beloofd dat Hij – mochten hij of zijn zonen na hem – van God afwijken Hij hen zou straffen, maar dat Hij nooit Zijn handen definitief van hen zou aftrekken. Het zou een eeuwig koningschap zijn volgens de aloude Nahans-beloofte aan David. 2 Samuel 7:11-17 *Ook maakt de HEERE u bekend dat de HEERE voor ú een huis zal maken. Wanneer uw dagen voorbij zijn en u met uw vaderen ontslapen bent, zal Ik uw nakomeling na u, die uit uw lichaam voortkomt, doen opstaan en Ik zal zijn koningschap bevestigen. Die zal voor Mijn Naam een huis bouwen, en Ik zal de troon van zijn koningschap voor eeuwig bevestigen. Ik zal hem tot een Vader zijn, en hij zal Mij tot een zoon zijn,*

wat wil zeggen: als hij zich misdraagt, zal Ik hem terechtwijzen met een stok als van mensen en met slagen als van mensenkinderen. Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken, zoals Ik die deed wijken van Saul, die Ik voor uw ogen weggenomen heb. Uw huis en uw koningschap zullen voor uw ogen voor eeuwig vaststaan, uw troon zal voor eeuwig zeker zijn. Overeenkomstig al deze woorden en heel dit visioen, zo sprak Nathan tot David. In Jesaja 7 zijn we getuige van een terechtwijzing van de HEERE voor koning Achaz. 2 Kronieken 28:5 De HEERE, zijn God, gaf hem in de hand van de koning van Syrië, zodat zij hem versloegen en een grote groep gevangenen van hem wegvoerden en naar Damascus brachten. Ook werd hij in de hand van de koning van Israël gegeven, die hem een grote slag toebracht. Het komt voort uit de liefde van God voor het huis van David. Het is een poging koning Achaz weer op het goede pad te krijgen. Het is echter de vraag of de koning gevoelig is voor correctie van boven.

De genealogie van de koningen van het antieke Israël en Juda

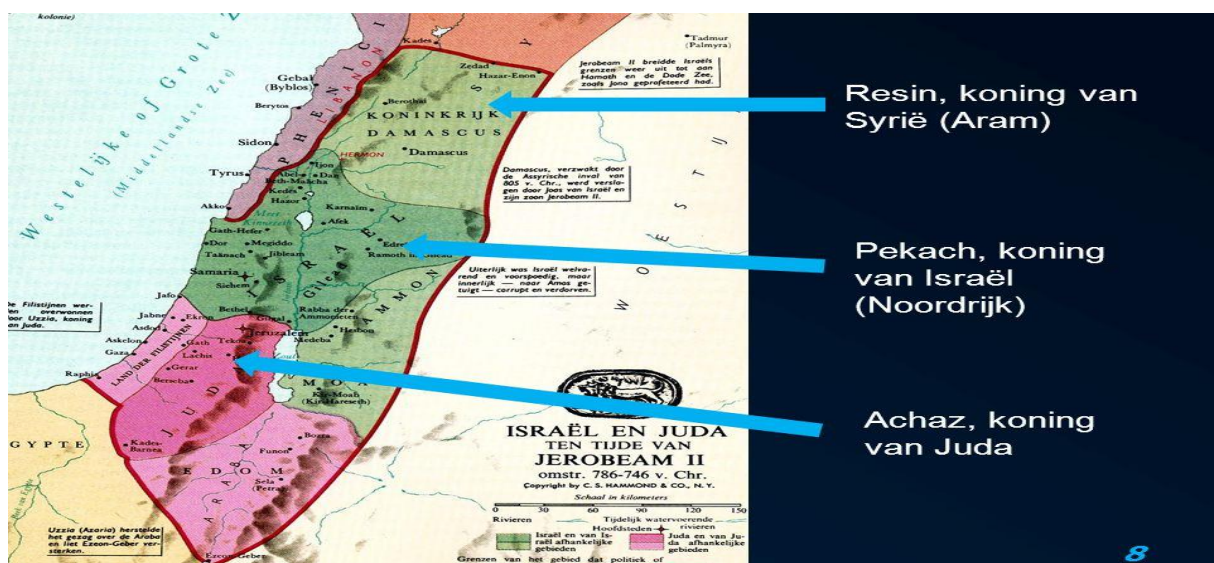

De oorlog van Syrië en Efraïm tegen koning Achaz

We stappen met het eerste vers van Jesaja 7 midden in de dreigende situatie die uitgaat van de koningen van Syrië en Efraïm. Zij hebben gezamenlijk de oorlog verklaard aan Juda en Achaz. Hoewel in hetzelfde vers de gunstige afloop van de oorlog bekend gemaakt wordt, is de situatie bijzonder dreigend. Jesaja 7:1 *Het gebeurde in de dagen van Achaz, de zoon van Jotham, de zoon van Uzzia, de koning van Juda, dat Rezin, de koning van Syrië, met Pekah, de zoon van Remalia, de koning van Israël, optrok naar Jeruzalem om er oorlog tegen te voeren, maar hij was niet in staat er de overwinning op te behalen.* Koning Achaz moest strijden op twee fronten; tegen Syrië in het Noorden en Efraïm meer ten Noord-westen van hem. Iedereen gaat er ongeveer vanuit dat Syrië met Efraïm en Juda een coalitie wilde sluiten tegen het machtige Assur en dat Juda niet mee deed. Dat kwam hem duur te staan. De legers van Syrië en Efraïm trokken – vermoedelijk onafhankelijk van elkaar – tegen Juda en Jeruzalem op. Als we de feiten – die we in het boek Kronieken aantreffen – goed interpreteren, moeten we denken aan een wraakoefening waarbij de legers zoveel mogelijk schade wilden aanrichten en buit wilden maken. Koning Achaz en het volk van Juda kneep hem als een ouwe dief. Jesaja 7:2 *Toen het huis van David verteld werd: Syrië is neergestreken op Efraïm, beefde zijn hart en het hart van zijn volk, zoals de bomen in het woud beven voor de wind.* Naar het zich laat aanzien is er zowel met het leger van Syrië als dat van Efraïm een harde confrontatie geweest met de – opgedeelde – legers van Juda. Wat iedereen voorzag gebeurde: Juda leed in militaire zin zware verliezen. Het lijkt er op dat koning Achaz zich met veel mensen vervolgens verschanste achter de muren van Jeruzalem om te zien of zij vanuit die ommuurde stad de aanval zouden weten te pareren. Als we het boek Koningen mogen geloven heeft Syrië de gelegenheid uitgebuit om zich opnieuw te

verzekeren van Elath, een havenplaats die Syrië een directe verbinding geeft met de handel via het water. Ze schijnen die plaats eerder in hun bezit gehad te hebben. 2 Koningen 16:6 *In diezelfde tijd bracht Rezin, de koning van Syrië, Elath terug aan Syrië en verdreef hij de Judeeërs uit Elath; de Syriërs kwamen naar Elath en woonden daar tot op deze dag.* Terwijl Syrië zijn eigenbelang achterna liep in het ‘verslagen’ Juda voerde Efraïm – wat een andere naam is voor het Noordrijk Israel – charges uit op het Judese land waarbij ze een grote buit aan mensen en spullen meesleept richting Samaria. Het zag er helemaal niet goed uit voor de Judeeërs, ware het niet dat God middels een profeet het ‘broedervolk’ van Juda op andere gedachten bracht. Uiteindelijk liet men de krijgsgevangenen met hun huisraad weer terugkeren naar hun dorpen en steden en boerderijen.

De Syro-Efrimitische oorlog

God wil koning Achaz geruststellen

In die tijd zond de HEERE de profeet Jesaja naar koning Achaz. De koning bevond zich buiten de poorten van Jeruzalem op een heuvel dichtbij de stad waar via een soort van aquaduct (=waterloop) een plaats was voor drinkwater. Blijkbaar gebruikte men die waterrijke plek ook om wol te wassen en te bleken door het in de zon te laten drogen. Jesaja moest zijn zoon meenemen. Die jongen had de veelbetekenende naam *Sjear-Jasjub* wat wil zeggen *een rest 'bekeert zich' of 'keer terug'*. Feitelijk voelt de naam van deze zoon dubbel. Aan de ene kant houdt de naam een belofte in voor een kleine groep van mensen. De andere kant van het verhaal is dat de meeste mensen zich niet bekeren. De *rest of het overblijfsel* is de belofte van de HEERE in kritieke situaties. Voor God en de gelovigen is het inderdaad vooral een belofte; God laat Zijn volk niet voorgoed in de ballingschap achter. Een klein aantal bekeert zich en vormt het bruggenhoofd naar de toekomst van God met Israel. Zij zullen terugkeren naar het land dat God aan Zijn volk heeft geschonken en zij zullen terugkeren tot de HEERE hun God en Hem vertrouwen en volgen. Je ziet het voor je. Jesaja nadert de koning met zijn zoon. De profeet geeft de koning een hand. 'Oh zegt de koning, ik zie dat u uw zoon meegebracht heeft. Hij geeft hem een hand en vraagt: 'En hoe heet jij?' 'Sjear jashub, meneer de koning. De rest keert terug.' Wat zal er door de koning heengegaan zijn? Is dit hoopgevend of een vonnis? Jesaja 7:3 *En de HEERE zei tegen Jesaja: Ga nu op weg, Achaz tegemoet, u en uw zoon Sjear-Jasjub, naar het einde van de waterloop van de bovenvijver, bij de weg naar het Blekersveld.*

De profeet Jesaja moet koning Achaz van God geruststellen. De koning moet zich maar niet al te veel zorgen maken over de dreiging van Syrië en Efraïm. Het lijkt heel wat, maar volgens God zijn het

‘twee rokende stukken brandhout.’ Blaaskaken zijn het. Maak je niet druk. God wilde koning Achaz laten voelen dat hij met vuur speelde – met zijn afgoden en zijn kinderooffers – maar gaf hem door deze ontmoeting met de profeet Jesaja een eerlijke kans om terug te keren op het goede pad. God stelde Zich op aan de kant van Jeruzalem en Achaz. Wanneer Hij het vertrouwen van Achaz kon winnen, zou de koning de relatie met God wellicht hervinden. Het is bijzonder dat God de koning via de profeet nadert met de belofte van hulp en overwinning. Ook wanneer de naam van Sjeaz Jashub – die beide kanten heeft van herstel en oordeel – dan komt God toch in eerste instantie met een hoopgevend signaal. Jesaja 7:4 *Zeg dan tegen hem: Beheers uzelf, blijf rustig, wees niet bevreesd, laat uw hart niet week worden voor die twee rokende stukken brandhout, voor de brandende toorn van Rezin en Syrië, en van de zoon van Remalia.* Terwijl God via de profeet Jesaja de koning op zijn gemak wil stellen, wil Hij toch het reële gevaar ook weer niet onderschatten. Het zijn twee legermachten van twee landen die oprukken naar Jeruzalem om het in te nemen en het onderling te verdelen. Het valt niet te ontkennen dat we hier te maken hebben met twee partijen die de krachten gebundeld hebben om een derde partij pijn te doen. Ook slaan ze niet om zich heen als een wilde, maar ze werken met een specifiek plan. Ze hebben al iemand op het oog die aan hun kant staat en die de macht van koning Achaz moet overnemen; de zoon van Tabeal. Tabeal is iemand die we verder niet kennen en die ook buiten beeld blijft omdat het hele verhaal niet doorgaat. Neemt niet weg dat ze met een weloverwogen plan te maken hadden in Jeruzalem; een plan van twee koningen waar Juda al gevoelige klappen van had moeten opvangen. Jesaja 7:5,6 *Syrië heeft immers kwaad tegen u beraamd, samen met Efraïm en de zoon van Remalia, door te zeggen: Laten wij oprukken tegen Juda, het in angst laten verkeren, het onder ons verdelen en de zoon van Tabeal er als koning over aanstellen in het midden van haar.*

De profeet Jesaja

God biedt Zijn hulp aan maar de koning slaat het aanbod af.

Het ziet er niet goed uit voor Achaz en Jeruzalem. Het is niet zonder reden dat de bevolking van Juda trilt als een blad aan de boom. Jesaja 7:2 *Het hart van koning Achaz beefde en het hart van zijn volk, zoals de bomen in het woud beven voor de wind.* Die mensen zijn op van de zenuwen. Ze zien de bui hangen. De angst slaat hen om het hart. Heel begrijpelijk want ze hebben een bijzonder zware tijd gehad. Hoe zit dat precies? Jeruzalem is een grote stad op een berg met muren en poorten; een bijna onneembare vesting. Om een voorbeeld te geven: De latere koning Nebukadnezar van Babel heeft er twee jaar over gedaan om de stad op de knieën te dwingen. De omgeving van Jeruzalem echter bestaat uit kleine steden en dorpen en boerderijen. Het platteland is bijzonder kwetsbaar en heeft heel veel te lijden gehad van de wraakactie van Syrië en Efraïm. Maar ditmaal zijn de pijlen dus gericht op Jeruzalem en de troon van de koning uit het huis van David. De bevolking en de koning schatten de kans – dat ze deze aanval gaan overleven – niet hoog in. Maar de HEERE denkt daar

anders over. Hij gaat daar persoonlijk een stokje voor steken. ‘Het gaat niet gebeuren’. Dat meldt Hij via de profeet aan de koning. *Jesaja 7:7 Zo zegt de Heere HEERE: Dat zal niet bestaan en dat zal niet gebeuren!* En dan volgt het vonnis over Syrië en Efraïm. Syrië is duidelijk een ‘bijproduct’ in het vonnis van God over Noord-Israël. Syrië was vermoedelijk wel de initiatiefnemer van de gezamenlijke aanval op Jeruzalem, maar toch ook een outsider. God is de God van Israël. Er wordt in het bijzonder aandacht gegeven aan de consequentie die dit heeft voor Samaria en Efraïm, van ouds Gods volk. Binnen vijfenzestig jaar zou het afgelopen zijn met Efraïm. *Jesaja 7:8,9 Want het hoofd van Syrië is Damascus, en het hoofd van Damascus is Rezin. En binnen vijfenzestig jaar zal Efraïm verpletterd worden en niet meer als volk bestaan. Ondertussen zal Samaria het hoofd van Efraïm zijn en de zoon van Remalia het hoofd van Samaria.* Het zit dat nu precies met die vijfenzestig jaar? De Syro-Efraïmitische oorlog speelt van 735 -732 v Chr. Tien jaar later – om precies te zijn in 722 v Chr. – zal Samaria en ook Damascus worden ingenomen door Assur en een groot deel van de bevolking zal worden weggevoerd. Toch klopt het getal van vijfenzestig ook wel aangezien er later nog andere schermutselingen geweest zijn waarbij grote groepen uit Noord-Israël naar Assur werden weggevoerd. De beslissing – om andere volken het verlaten land van Noord-Israël te geven – moet inderdaad zo’n vijfenzestig jaar later plaatsgevonden hebben. De vorst Esar Haddon van Assur vestigt namelijk nieuwe bewoners in Noord-Israël in 674 v Chr. God zegt twee dingen tegen koning Achaz. 1. De vijandelijke legers zullen Jeruzalem niet in handen krijgen. Ze zullen daarentegen binnen afzienbare tijd zwaar gestraft worden. 2. God vraagt het vertrouwen van koning Achaz op de toezegging Jeruzalem te bewaren en de tegenstanders te straffen. Wanneer koning Achaz de uitgestoken hand van God afslaat, zal dat ook gevolgen hebben. *Jesaja 7:9 Indien u niet gelooft, voorwaar, u zult geen stand houden.* Om het vertrouwen bij koning Achaz te versterken moedigt de HEERE hem aan om een teken te vragen. Het is wel begrijpelijk dat de HEERE een teken aanbiedt om het geloof van de vorst te versterken. De situatie ziet er namelijk niet goed uit. Juda heeft al zware verliezen achter de rug. Om die reden komt de HEERE de koning tegemoet. Normaal is het vragen om een teken iets wat niet erg gewaardeerd wordt door de HEERE. Het voelt als een teken van ongeloof. De Heere Jezus komt zeker eenmaal met dit verwijt: ‘Dit volk vraagt om tekenen.’ *Lucas 11:29 Toen de menigte te hoop liep, begon Hij te zeggen: Dit geslacht is een verdorven geslacht; het verlangt een teken, maar het zal geen teken gegeven worden dan het teken van de profeet Jona.* Ook in het Oude Testament wordt het volk er voor gewaarschuwd om God op de proef te stellen. Maar ditmaal ligt het anders aangezien de HEERE een teken aanbiedt in de hoogte – de hemel – of zelfs in de diepte van het dodenrijk. *Jesaja 7:10,11 Opnieuw sprak de HEERE tegen Achaz: Vraag voor uzelf een teken van de HEERE, uw God, vraag het beneden in de diepte of boven in de hoogte.* Koning Achaz slaat dit genereuze aanbod van de HEERE af, met een vrome smoes. Nee, hij wil de HEERE niet verzoeken. Het is bijzonder laf van de koning om zich hierachter te verschuilen. Hij gebruikt een woord van God tegen God. *Jesaja 7:12 Maar Achaz zei: Ik zal het niet vragen en de HEERE niet op de proef stellen.*

Jesaja spreekt tot koning Achaz

Beschaamd vertrouwen

De Bijbellezer weet wat er achter de weigering van het teken bij koning Achaz schuilging. Hij had al een idee hoe hij dit ging oplossen. Uiteindelijk riep hij namelijk de hulp in van Assur om zich van zijn twee rivalen te ontdoen. De aanleiding is niet onduidelijk. Syrië en Efraïm willen het met Juda opnemen tegen de groeiende macht van Assur. Achaz is spelbreker. Hij doet niet mee. Misschien kijkt hij anders aan tegen de politieke machtsverhoudingen. Hij heeft mogelijk de kans niet hoog ingeschat dat de drie volken het zouden gaan winnen van deze wereldmacht. Het is – hoe je het ook wendt of keert een politiek spel. Men wedt op een paard. Voor Syrië en Efraïm is dat niet goed afgelopen. Men heeft gewed op het verkeerde paard. De grote macht Assur heeft op verzoek van Achaz korte metten gemaakt met de koningen, de twee rivalen van Juda. Het is niet goed met die machthebbers afgelopen. Ook hun volken hebben zwaar te lijden gehad van Assur. Maar als we nu naar Achaz kijken, dan zien we ook zeker geen glorieuze overwinnaar. Nee, het inroepen van de macht van Assur heeft hem het goud en zilver van het paleis en de tempel van de HEERE gekost. Maar was dat maar het enige. Even later heeft Assur Juda en Jeruzalem onderworpen en zijn ze Vazalstaat van Assur geworden. Goed, met een zekere zelfstandigheid maar toch behoorlijk aan de leiband van Assur. Iets wat niet alleen de bevoegdheden van de koning van Juda sterk inperkte, maar bovendien jaarlijks veel belastinggeld kostte. Het is de HEERE Die dit de koning in het vooruitzicht stelt. Jesaja 7:17 *De HEERE zal over u, over uw volk en over het huis van uw vader dagen doen komen zoals er niet gekomen zijn vanaf de dag dat Efraïm zich van Juda afscheidde, namelijk de heerschappij van de koning van Assyrië!*

Het is ronduit vervelend en verwijtbaar dat koning Achaz de politieke tour is opgegaan. Waarom heeft hij de weg van het geloof verlaten? Waarom het vertrouwen op God geen kans gegeven? De Bijbellezer weet dat koning Achaz niet alleen het geloof in de God van Israel heeft opgegeven, maar ook heeft hij zijn toevlucht gezocht tot de god die – in zijn ogen – Assur van zoveel macht voorzag. Toen Achaz – na de overwinning op Damascus in Damascus kwam en een altaar van de god van Assur zag liet hij dat altaar namaken en plaatsen op het tempelplein. 2 Koningen 16:10-12 *Toen – na de overwinning van Damascus en de dood van Rezin – ging koning Achaz naar Damascus, Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, tegemoet. Toen hij het altaar dat in Damascus was, gezien had, stuurde koning Achaz een afbeelding van dat altaar naar de priester Uria, samen met het ontwerp ervan, overeenkomstig heel zijn vorm. En de priester Uria bouwde een altaar. Overeenkomstig alles wat koning Achaz hem vanuit Damascus toegestuurd had, zo maakte de priester Uria het, voordat koning Achaz uit Damascus kwam. Toen de koning uit Damascus gekomen was, zag de koning het altaar. De koning naderde tot het altaar en offerde daarop.* Het altaar van de HEERE ging zogenaamd in onderhoud. Het heeft de koning allemaal niet geholpen. Hij kwam in de knellende greep van Assur. 2 Kronieken 28:19-21 *Want de HEERE vernederde Juda, vanwege Achaz, de koning van Israël. Hij had Juda immers van God afgehouden, zodat het trouwbreuk had gepleegd tegen de HEERE. Tiglath-Pileser, de koning van Assyrië, kwam naar hem toe, dreef hem in het nauw, en steunde hem niet. Achaz haalde weliswaar het huis van de HEERE en het huis van de koning en de vorsten leeg, en gaf dat aan de koning van Assyrië, maar dat hielp hem niet.*

Indien u niet gelooft, voorwaar, u zult geen stand houden.

Het is geen vraag wat het loslaten van het geloof in de God van de Bijbel met een mens doet. Vermoedelijk heeft die mens andere ideeën waardoor hij hetzelfde of zelfs iets beters denkt te kunnen krijgen dan wat hem rest bij de God van de Bijbel. Die mens heeft andere plannen. Denkt vanuit andere categorieën. Politiek of materialistisch of noem maar op. Vermoedelijk houdt die mens er – bewust of onbewust – ook een andere god op na waar hij alles voor over heeft. In het normale leven hebben we het dan over *verzoeking* of *beproeving*. In het Nieuwtestamentisch Grieks is dat overigens hetzelfde woord. De *verzoeking* kan zo groot zijn dat een christen de

verleiding niet kan weerstaan en toegeeft aan zijn begeerten. Of de *beproeving* is zo zwaar dat men zwicht en tot keuzes komt die tegen de Bijbel indruisen. We treffen dit woord ook aan in het Onze Vader. *'En leidt ons niet in verzoeking'* of – zoals de Rooms Katholieke broeders en zusters het zeiden – *'en leidt ons niet in bekoring.'* In die zin is het opmerkelijk dat de nieuwste versie van *het Onze Vader* in de RKK gekozen heeft voor de andere vertaling namelijk *beproeving*. In ons Bijbelgedeelte gaat het om *beproeving*. Koning Achaz maakt een aantal foute keuzes die hem duur komen te staan. Hij haalt door zijn zonden heel wat narigheid over zijn volk en zijn land. En God laat dat toe om de koning te laten voelen dat hij niet goed bezig is. Het ziet er niet goed uit voor de koning en ook niet voor Jeruzalem als de beide koningen uit Syrië en Efraïm – die al zoveel schade hebben veroorzaakt – gezamenlijk optrekken tegen Jeruzalem. Maar God biedt aan de koning een uitweg; God belooft de koning te redden uit zijn benaderde situatie. Maar de koning heeft zelf al gedachten hoe hij denkt te ontsnappen. Hij slaat Gods aanbod af en kiest voor zijn eigen oplossing. Daarmee brengt hij grote schade toe aan de vertrouwensband met God. God komt niet vaak met een aanbod. Als de koning het afslaat is dat vragen om moeilijkheden. Zijn oplossing blijkt op den duur een domme zet waardoor hij zijn zelfstandigheid als vorst en volk verliest. Persoonlijk komen wij soms ook voor dit soort beslissingen te staan. Daar is de uitgestoken hand van God. Ga je de oplossing zoeken binnen de mogelijkheden die Hij biedt, of overtreed je Gods duidelijke aanwijzingen in de Bijbel en kies je voor je eigen weg zoals – binnen omstandigheden waarin iemand het zwaar heeft – de keuze voor abortus of euthanasie of echtscheiding of zelfmoord of homoseksualiteit of enz. Deze zaken spelen persoonlijk maar ook kerkelijk. Zo is het duidelijk dat de huidige maatschappij het niet in dank afneemt wanneer de kerk blijft bij 'de ongelijkheid van man en vrouw' en 'de homoseksuele relatie als zondig' blijft zien. Er zijn kerken die – onder druk van de omstandigheden – ervoor kiezen om dan maar met de wereld mee te gaan. Ook zijn er gelukkig kerken die dit voorsnog niet doen zoals de Rooms Katholieke Kerk en de rechterflank van de Gereformeerde gezindte. Het gaat wel ergens over. Welke beslissing nemen wij als we onder druk komen te staan? Nemen we dan Gods belofte aan dat Hij ons zal leiden en bewaren, of buigen we voor het kwaad?

Welke beslissing nemen wij als we onder druk komen te staan?

Het teken van Immanuel

Jesaja is *not amused* als hij de reactie van koning Achaz verneemt. Hij vindt dat koning Achaz dit niet kan maken tegenover de HEERE. Met een vroom verhaal de uitgestoken hand van God weigeren. Jesaja is woedend. Zo ga je met God niet om. Weet je wel wie je voor je hebt. Zo behandel je zelfs je medemens niet. Hoe kunt u dit doen? Jesaja 7:13 *Toen zei hij: Luister toch, huis van David, is het u niet genoeg mensen te vermoeien, dat u ook mijn God vermoeit?* Het is duidelijk dat de profeet de woede van God verwoordt, want God komt via de profeet direct met een antwoord op de reactie van de koning. God geeft uit Zichzelf *een teken* aan de koning. Het teken is – in dit geval – een jonge vrouw. Zij heeft de huwbare leeftijd. Zij is nog maagd. Zij zal een jongetje ter wereld brengen en hem de naam *Immanuel* geven. De koning mag dan onder druk zijn geloof verliezen. Er zijn andere mensen – jonge mensen in dit geval – die wel op God vertrouwen ondanks de grote problemen waarin ze zich bevinden. Jesaja 7:14 *Daarom zal de Heere Zelf u een teken geven: Zie, de maagd zal*

zwanger worden. Zij zal een Zoon baren en Hem de naam Immanuel geven. Het is waar, dit is geen signaal dat een jonge vrouw afgeeft. Het is niet alleen een roeien – tegen de wind in – door een moedig en gelovig mens. Het is een teken van God. Hij schenkt die jonge vrouw deze zoon. Het is een teken van Gods kant. Maar het is ook een teken van de vrouw: Zij geeft hem de naam *Immanuel* wat *God met ons* betekent. De indruk die gewekt wordt is dat dit allemaal – zeer binnenkort – gebeuren zal. Binnenkort zal *WAT* gebeuren? Dan zal het land verlaten zijn van de koning van Syrië en die van Samaria. Jesaja 7:15,16 *Boter en honing zal Hij eten, totdat Hij in staat is het kwade te verwerpen en het goede te kiezen. Voorzeker, voordat de jongen in staat is het kwade te verwerpen en het goede te kiezen, zal het land verlaten zijn, namelijk het land van de twee koningen voor wie u in angst verkeert.* In Israel is de leeftijd van de bar mitswa = *zoon van de wet* 12 jaar. Vanaf dat jaar – na een zekere openbare wijding – wordt de jongen meegeteld bij het aantal mannen dat nodig is om een synagogale dienst te houden. Is een jongen twaalf dan wordt hij geacht ‘het kwade te kunnen verwerpen en het goede te kiezen.’ Wij weten dat binnen tien jaar zowel Damascus als Samaria ingenomen is en een groot deel van de bevolking van het land in ballingschap is gegaan. In die zin klopt de voorzegging over de jongen. Die zal tegen die tijd zo’n jaar of zeven zijn. Ook zal hij tot die tijd *boter en honing* eten. *Boter en honing* is feitelijk een symbool van het beloofde land, het land ‘overvloeiende van melk en honing’. Vreemd genoeg zijn deze producten ook voorradig wanneer een groot deel van de bevolking – zoals bij Juda – gedood of op de vlucht is. Verderop in dit hoofdstuk wordt een situatie in beeld gebracht waarin de wijngaarden – vanwege de afwezigheid van arbeiders – verwilderen en alleen nog dienen als voedsel voor het kleinvee. De weinige mensen die overgebleven zijn kennen op die manier wonderlijk genoeg een zekere voorspoed omdat de honing en de boter voor het grijpen ligt.

Honing en boter zal Hij eten

De zoon van de profeet Jesaja

Iedereen vraagt zich af wie ‘de maagd is die zwanger wordt.’ Wij denken al gauw aan Maria de moeder van de Heere Jezus, van wie dit gezegd wordt. We lezen het bij Mattheus 1:22,23 *Dit alles is geschied opdat vervuld werd wat door de Heere gesproken is door de profeet, toen hij zei: Zie, de maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en u zult Hem de Naam Immanuel geven; vertaald betekent dat: God met ons.* In dit geval – bij de vervulling in het Nieuwe Testament – is de voorzegging wel helemaal vervuld zelfs in die zin dat een maagd – zonder tussenkomst van een man – zwanger is geworden. God heeft door de Heilige Geest het levensbeginsel van de Heere Jezus in de schoot van Maria gelegd. Normaal gaat het bij deze Hebreeuwse term – *Alma* – om een huwbare vrouw die nog maagd is. De profeet Micha – die vaker met Jesaja in verband wordt gebracht – lijkt een link te leggen tussen deze maagd en het koningshuis van David dat stamt uit Bethlehem. Micha 5:1,2 *En u, Bethlehem-Efratha, al bent u klein om te zijn onder de duizenden van Juda, uit u zal Mij*

voortkomen Die een Heerser zal zijn in Israël. Zijn oorsprongen zijn van oudsher, van eeuwige dagen af. Daarom zal Hij hen overgeven tot de tijd dat zij die baren zal, gebaard heeft. In geval van de Heere Jezus klopt de link met het koningshuis van David aangezien het kind de zoon van David genoemd wordt. Niet alleen is Jozef – de adoptie vader – een afstammeling van David maar ook de engel laat weten dat – Jezus de zoon van Maria – Gods Zoon, de zoon van David is. Lucas 1:32 *Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden, en God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven.* Hoewel deze profetie dus goed zevenhonderd jaar later zijn definitieve vervulling vond in de geboorte van de Heere Jezus, is iedereen het erover eens dat er ook sprake is van een *eerste vervulling* die kort na de aankondiging het licht zag in de geboorte van een jongetje. Het zou in dat geval gaan om een jonge huwbare vrouw die dus trouwt en met haar man een kindje krijgt. Is het de zoon van een prins? Het zou goed mogelijk zijn, maar het is niet bekend. Wat wel bijzonder is dat de profeet zelf een jongetje krijgt. Dat wordt beschreven in het volgende hoofdstuk, maar hij noemt hem anders. Jesaja 8:3 *Ik was tot de profetes genaderd, zij werd zwanger en baarde een zoon. Toen zei de HEERE tegen mij: Geef hem de naam Maher Sjalal Chasj Baz.* Het betekent: *Snelroof Vlugges Buit.* Het is een andere naam. Dat is waar. Maar het is wel het eerst geboren jongetje waar we van horen in Jesaja en dat ook nog direct in het volgende hoofdstuk. Daar komt nog iets bij: Wat van *Immanuel* in Jesaja 7 gezegd wordt, wordt – na verloop van enkele jaren – van dit jongetje gezegd in Jesaja 8:4 *Want voordat het jongetje papa of mama zal kunnen roepen, zal men het vermogen van Damascus en de buit van Samaria vóór de koning van Assyrië dragen.* Het gaat ditmaal om een tijdvlak van twee – als het jongetje wat laat is met pappa en mamma zeggen – drie jaar. En dan is er in Jesaja 8 tot tweemaal toe nog een referentie aan *Immanuel*. Het gaat over de aanval van Assur op Juda. Jesaja 8:8 *Hij dringt door tot in Juda, overspoelt het, trekt er doorheen, hij reikt tot aan de hals, en zijn uitgebreide vleugels zullen de volle breedte van Uw land innemen, Immanuel!* Immanuel staat voor de wellicht kleine groep van mensen rondom Jesaja die op God vertrouwt te midden van de aanvallen van Assur die over het land golven. Dat blijkt ook uit het tweede vers dat met de woorden ‘God met ons’ naar Immanuel verwijst. Jesaja 8:10 *Beraam een plan – het zal verijdeld worden! Spreek een woord – het zal niet tot stand komen! Want God is met ons.* Het gaat over een zeer bedreigende situatie waarin mensen gevaren van allerlei kanten dichterbij zien komen en om de groep van Jesaja die zich daar weinig van aan moet trekken omdat God toezegt voor hen te zorgen. Wat er verder voor pleit dat het de zoon van Jesaja is, is dat God zelf een teken zal geven. Profeten – zoals Jesaja – spraken het woord van God, maar kenden ook *profetische handelingen* en in Jesaja’s geval zelfs kinderen die met hun naam een boodschap van God afgeven. Er is dus sprake van een *eerste vervulling* in de tijd van Jesaja – in het zoontje van de profeet – en een *definitieve vervulling* met de komst van de Heere Jezus. In beide gevallen staat de Naam Immanuel voor een mens – met een kleine groep om hem heen – die zich niet laat leiden door politieke motieven en die niet gevoelig is voor ‘wat men zegt’ enz. enz. maar die zich laat leiden door God en op hem zijn verwachting bouwt.

Immanuel

De dreiging van de koning van Assur en Egypte.

Het zal zelfs de neutrale lezer niet ontgaan – bij het lezen van de geschiedenis van koning Achaz en die van zijn voorgangers – dat het zeer roerige tijden waren. De gelovige Bijbellezer zal constateren dat God de koning – die de afgoden achterna gaat – straft met politiek zwaar weer en militair wapengekletter. Het is zelf een toezegging die God had gedaan aan koning David dat Hij hem en zijn nakomelingen zou straffen op het moment dat ze zich van Hem zouden afkeren. Dat heeft God bij David gedaan, maar zeker ook bij Achaz – koning in de lijn van David – niet nagelaten. Niet-gelovige mensen in die tijd en in de onze zullen zeggen dat het ‘gewoon’ onrustige tijden waren met de opkomst van de wereldmacht Assur en de dreiging die daarvan uitging op kleine staten zoals Israel en Juda en Syrië. God Zelf laat de koning via Jesaja weten dat het ongeloof hem zal bezuren. Nadat de koning de uitgestoken hand van God had afgeslagen komt de HEERE met het vonnis: de koning van Assur. De koning van Assur zal zijn macht uitbreiden en ook in Juda en Jeruzalem voor consternatie, angst en dreiging zorgen. Hij zal uiteindelijk de heerschappij over dat gebied overnemen. Jesaja 7:17 *De HEERE zal over u, over uw volk en over het huis van uw vader dagen doen komen zoals er niet gekomen zijn vanaf de dag dat Efraïm zich van Juda afscheidde, namelijk de heerschappij van de koning van Assyrië!*

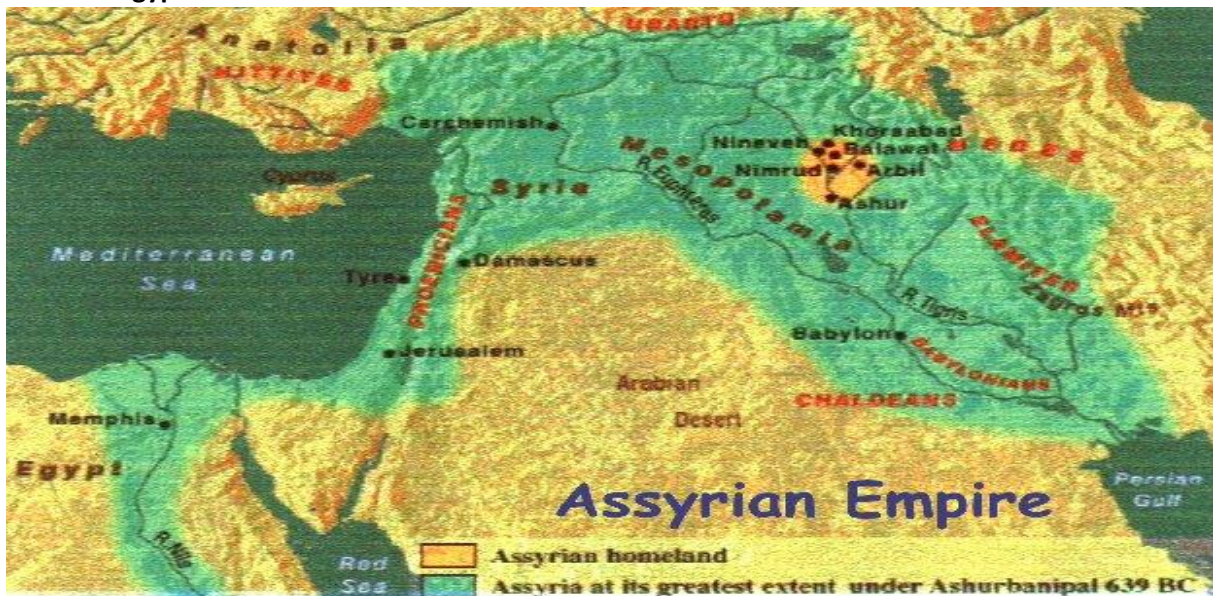
Assur

In de tijd van Achaz werd Samaria en Damascus ingenomen en de bevolking van Noord Israel en Syrië weggevoerd naar Assur. We kunnen gevoeglijk aannemen dat ook het platteland van Juda bij de aanval op Jeruzalem zwaar geteisterd is door de legers van Assur. Maar niet alleen Achaz heeft hier last van maar ook zijn opvolger en zoon, koning Hizkia. Jesaja 36 t/m 39 zal de geschiedenis beschrijven van de aanval op Jeruzalem door Assur in het jaar 702 v Chr. Die aanval wordt met Gods hulp afgeslagen, maar zal zeker de laatste niet zijn. Feitelijk zal het onrustig blijven in en rondom Jeruzalem ook omdat Egypte – een grote macht in het Midden Oosten – altijd loert op kansen om de hegemonie van Assur over te nemen. Het vervelende met Egypte is dat het met zijn legers – wil het een aanval opzetten tegen Assur – altijd over het grond gebied van Israel en Juda zal moeten. Ook als Egypte zich niet direct richt tegen Juda en Jeruzalem gaat er een ongekend grote dreiging uit van de legers die van alles met zich mee brengen, maar geen vrede of rust of rechtvaardigheid. Het is bekend dat de latere koning Josia het niet kan nalaten om – ondanks de waarschuwing van Gods kant – het tegen zo’n Egyptische overmacht op te nemen hetgeen zijn einde betekende. Egypte had het niet zo bedoeld – als we farao Necho mogen geloven – maar maakte Jeruzalem en Juda ondertussen wel tot vazal van Egypte, die zelf de koning van Jeruzalem benoemde en afzette toen die niet beviel. Zeker vijf jaar is Egypte de baas geweest in Jeruzalem van 610-605 v Chr. Jesaja 7:18 *Op die dag zal*

het gebeuren dat de HEERE de vliegen naar Zich toe zal fluiten die zich aan het einde van de rivieren van Egypte bevinden, en de bijen die in het land van Assyrië zijn. De HEERE vergelijkt de opkomende legers met de tseetseevlieg van de Nijl in Egypte en de bijen van Assur. Die komen ook in zwermen over het land en vreten bij tijden de hele boel kaal. Zo lieten ook de vijandelijke legers een spoor van vernieling achter. Terwijl de bewoners de bergen invluchtten bezetten zij de drinkplaatsen en oogsten wat er op het land stond als voedsel voor de soldaten. Jesaja 7:19 *Ze zullen komen en allemaal neerstrijken in de dalen tussen de steile rotswanden, in de kloven van de rotsen, op alle doornstruiken en op alle drinkplaatsen.* De metafoor van het scheermes maakte ook duidelijk dat God het volk door de vijandelijke legers kaalplukte. Het afscheren van de baard en het hoofdhaar was vermoedelijk ook het lot van de mensen die weggevoerd werd in ballingschap. Voor het besef van de Joden in die tijd was het een bijzonder vernederende ervaring hoe de soldaten omgingen met het land en de mensen van Israel. Jesaja 7:20 *Op die dag zal de Heere met een scheermes, ingehuurd aan de overzijde van de rivier de Eufraat, namelijk de koning van Assyrië, het hoofd- en het schaamhaar afscheren; en het zal ook de baard wegnemen.*

Assur en Egypte

Het verlaten land Israel is voor de achterblijvers

Het gevolg van alle schermutselingen en doortrekkende legers en de ballingschap van de bevolking was een verlaten land dat niet langer werd bewerkt. Het voordeel van dat nadeel was dat er volop voedsel was voor het rund en de twee schapen van de man die met die dieren door de velden trekt. Jesaja 7:21 *Op die dag zal het gebeuren dat een man een jonge koe van de runderen en twee schapen zal houden.* De mensen die in het land achtergelaten zijn hebben 'een leven als een luis op een zeer hoofd.' Niemand zegt: 'Je mag hier niet komen. Dit is van mij.' Alle bewoners zijn hoegenaamd verdwenen. Moesten dit soort mensen zich eerst tevreden stellen met wat er groeide in de wegberm, nu konden ze zo met hun kleinvee het achtergebleven land van de boer op. Het valt op dat wat oorspronkelijk het kenmerk was van het land 'de overvloed aan melk en honing' nu ook weer zichtbaar en tastbaar aanwezig is, zij het in het klein, in het persoonlijke leven van de kleine man. Jesaja 7:22 *En het zal gebeuren dat hij van de veelheid aan melk die zij geven, boter zal eten; ja, boter en honing zal ieder eten die in het midden van het land is overgebleven.* Het is goed om met een zekere dankbaarheid en verwondering te kijken naar de wijze waarop God toch voor de achtergebleven mensen zorgt. Tegelijkertijd is het hartverscheurend dat – om iets te noemen – de weelderige wijngaarden er verlaten bijliggen al gauw overwoekerd door dorens en distels. Wat

enkele jaren voordien wel duizend zilverstukken moest opbrengen, is nu compleet waardeloos. *Jesaja 7:23 Ook zal het op die dag gebeuren dat elke plaats die daar was met duizend wijnstokken, ter waarde van duizend zilverstukken, zal dienen voor dorens en distels.* Behalve het feit dat de wijngaarden en het bouwland volledig overwoekerd werden, werden ze ook het biotoop van de wilde dieren. Om die reden was het blijkbaar niet aan te bevelen om zonder pijn en boog op weg te gaan, het kon zomaar voorkomen dat men tegenover een leeuw stond. De herder – ook al was het een arme herder met een paar stuks vee – was gewapend in die tijd. *Jesaja 7:24 Alleen met pijl en boog zal men daar kunnen komen, want heel het land zal vol dorens en distels zijn.* Wat vroeger een feest was – het binnenhalen van de wijnoogst – was veranderd in een situatie waarin men de wijngaarden meed. Je haalde je huid open aan de dorens en de distels. Er was geen doorkomen aan, al was er hier en daar – met het weinige arbeidersvolk – nog wel wat geschoffeld. Nee, het was niet veel meer. Hoogstens trok de herder er doorheen met zijn kleine kudde om de schapen en geiten van voedsel te voorzien. *Jesaja 7:25 Ook al de wijnbergen, die met de schoffel geschoffeld worden, daar zal geen mens komen, uit vrees voor dorens en distels. Het zal echter alleen nog kunnen dienen om runderen in te drijven of om het door kleinvee te laten vertrappen.*

